

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 74/2025

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Γ΄ Τμήμα)

Συνεδρίαση της 13^{ης} Οκτωβρίου 2025

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Αναστασία Ζαφειριάδου, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Μαρία Σπάσου, Φωτεινή Δεδούση, Χρυσούλα Τσιαβού, Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Γεωργία Μπουρδάκου, Κωνσταντίνος Κυριόπουλος, Γεώργιος Σινάνης, Άννα Κάντζια, Άννα Μαλιαρά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Σπυριδούλα Θωμοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 20535οικ./15.04.2025 έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης/Γεν. Δ/ση Δικαιοσύνης/Δ/ση Δικαστικών Υπαλλήλων/ Α΄ Τμήμα Προσωπικού.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται: α) εάν ο ειδικός λογαριασμός του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 1816/1988 έχει καταργηθεί ή είναι σε ισχύ, β) σε περίπτωση που ο ως άνω λογαριασμός είναι σε ισχύ, ποια είναι η υφιστάμενη νομική και διαχειριστική του κατάσταση και γ) εάν ορθώς καταβάλλεται έως και σήμερα μέρος της αμοιβής των δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίοι συμμετέχουν ως γραμματείς σε υποθέσεις που έχουν υπαχθεί σε διαιτησία, στον παραπάνω ειδικό λογαριασμό.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Την 29.07.2024 κατετέθηκε ενώπιον της Γενικής Δ/σης Δικαιοσύνης του Υπουργείου Δικαιοσύνης η με αριθμό πρωτ. 51025/29.07.2024 αίτηση του, δικαστικού υπαλλήλου του Πρωτοδικείου Αθηνών, του κλάδου Γραμματέων, κατηγορίας ΔΕ, στην οποία διαλαμβάνονται τα εξής: *«Σύμφωνα με το ν.1816/1988, κατέθεσα υπέρ του ειδικού λογαριασμού του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων Αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το 60% της αμοιβής μου που προέκυψε από την συμμετοχή μου ως Γραμματέας στην Διαιτησία. Πλην όμως πληροφορήθηκα ότι ο εν λόγω ειδικός λογαριασμός έχει σταματήσει από το έτος 2010 να χορηγεί τις παροχές για τις οποίες δημιουργήθηκε διότι κατά μια έννοια έχει καταργηθεί με το Ν.3697/2008. Με την παρούσα αίτησή μου ζητώ να διερευνηθεί αν όντως έχει καταργηθεί ο παραπάνω ειδικός λογαριασμός του Ν.1816/1988 και αν έχει καταργηθεί ζητώ α) την τροποποίηση του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν.1816/1988, ως προς την υποχρέωση καταβολής ποσοστού 60% της αμοιβής του Γραμματέα και β) την επιστροφή του ποσού που υποχρεώθηκα να καταβάλω υπέρ του παραπάνω ειδικού λογαριασμού.»*. Προκειμένου η Υπηρεσία να απαντήσει στην ως άνω αίτηση υπέβαλε το ερώτημα, στο έγγραφο του οποίου αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι από το έτος 2010 και εντεύθεν, αν και στον ως άνω λογαριασμό εξακολουθούν να εισρέουν ποσά, συγκεκριμένα ποσοστό 60% της αμοιβής των δικαστικών υπαλλήλων που συμμετέχουν ως γραμματείς σε διαιτησίες, τα ποσά αυτά έχουν πάψει να διατίθενται για τους νομοθετημένους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται, και ότι το ζήτημα αυτό φέρεται να συνέχεται με νομοθετικές μεταβολές που επήλθαν σε διατάξεις συναφείς με τη νομική και διαχειριστική κατάσταση του εν λόγω ειδικού λογαριασμού.

2. Σε συνέχεια του ως άνω υποβληθέντος ερωτήματος και κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας, απεστάλη στο ΓΝΣ του Κράτους στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, μεταξύ άλλων, το με αριθμό πρωτ. 780219/30.05.2025 έγγραφο του e-ΕΦΚΑ με συνημμένη τη με αριθμό πρωτ. 2/98169/ΔΔΕ/20.12.2016 έκθεση των αποτελεσμάτων τακτικού ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους

(εφεξής Γ.Λ.Κ.) στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (εφεξής Ε.Τ.Ε.Α.). Ειδικότερα στο ως άνω έγγραφο του e-ΕΦΚΑ διαλαμβάνονται τα ακόλουθα :

«1. Στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης e-ΕΦΚΑ (τ. ΕΤΕΑΕΠ) τηρείται ο αριθ. 04054604410 τραπεζικός λογαριασμός όψεως στην Εθνική Τράπεζα (υπόλοιπο 30/4/2025: 660.040,85 €) και η αριθ. 2500627 μερίδα στο Κοινό Κεφάλαιο στην Τραπέζης της Ελλάδος (αξία 30/4/2025: 139.563,65 €) που δημιουργήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1816/1988. Οι λογαριασμοί αυτοί από το 2010 και μετά παρουσιάζουν μόνο έσοδα (ο λογαριασμός στην ΕΤΕ 35.000-55.000 € ετησίως από εισφορές με μειωτική τάση συνεχώς και η μερίδα του Κοινού Κεφαλαίου από τόκους). Δεν υπάρχουν εκταμιεύσεις. 2. Τα κεφάλαια του ειδικού αυτού λογαριασμού ορίζεται ότι διατίθενται για τους ακόλουθους σκοπούς: α) Για την παροχή έκτακτης χρηματικής ενίσχυσης σε δικαστικούς υπαλλήλους ή στις οικογένειές τους, σε περίπτωση θανάτου ή για την αντιμετώπιση δαπανών ασθένειας ή ατυχήματος αυτών ή των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς τους, εφόσον οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτονται από το Δημόσιο ή από οποιονδήποτε φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης. β) Για την ίδρυση και λειτουργία εντευκτηρίων, κατασκηνώσεων και παιδικών σταθμών των δικαστικών υπαλλήλων. Οι προϋποθέσεις χορήγησης των παροχών των ανωτέρω διατάξεων καθορίστηκαν με την ΚΥΑ 93128/05.12.1996 (Β' 118). Από το 2010 όμως και μέχρι σήμερα, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν υπάρχουν εκταμιεύσεις για τους παραπάνω σκοπούς. 3. Η αριθ.πρωτ.2/98169/ΔΔΕ/20.12.2016 Έκθεση Αποτελεσμάτων Τακτικού Ελέγχου από το ΓΛΚ αναφέρει ότι με το άρθρο 16 παρ. 1 του Ν.2676/1999 (Α' 1) και με το άρθρο 36 παρ. 1 περ. γ' του Ν.4052/2012 (Α' 41), δεν συνάγεται με ασφάλεια η θεσμική τύχη του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 6 του Ν.1816/1988 κατά τα διαδοχικά στάδια καταργήσεων και συγχωνεύσεων του Ταμείου Αρωγής των υπαλλήλων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, εντός του οποίου είχε ιδρυθεί και λειτουργήσει. Επίσης στο Ν.2676/1999 και 4052/2012 καθορίζεται ότι σκοπός του τ. ΕΤΕΑΕΠ είναι η παροχή Επικουρικής Σύνταξης. 4. Τα έσοδα και τα έξοδα του παραπάνω λογαριασμού δεν αποτυπώνονταν στον Π/Υ του τ. ΤΕΑΔΥ/ΕΤΕΑ (νυν e-ΕΦΚΑ). Αυτά αποτυπώθηκαν για πρώτη φορά στον Π/Υ 2016, όμως στην εγκριτική απόφαση αυτού από το Εποπτεύον Υπουργείο (ΑΔΑ: 6ΑΘ0465Θ1Ω-4 Ε9) αναγράφεται το εξής: «Επισημαίνεται ότι ο προϋπολογισμός του Ειδικού

Λογαριασμού του ν. 1816/1988 δεν εγκρίνεται δεδομένου ότι δεν προβλέπεται από κάποια διάταξη του ν. 4052/12 περί συστάσεως του ΕΤΕΑ». 5 Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω εκτεθέντα συνάγεται ότι οι παροχές του Ν.1816/1988 (Ειδικού Λογαριασμού) δεν αναφέρονται στους σκοπούς του τ. ΕΤΕΑΕΠ. Για το σκοπό αυτό και πριν την ένταξη του τ. ΕΤΕΑΕΠ στον e-ΕΦΚΑ (ν.4670/2020) είχαμε ενημερωθεί για την ύπαρξη διερευνητικών συζητήσεων μεταξύ της Διοίκησης του τ. ΕΤΕΑΕΠ με αρμόδιους παράγοντες του Υπουργείου Δικαιοσύνης με σκοπό την προώθηση νομοθετικής διάταξης που να ορίζει ως φορέα διαχείρισης του αριθ. 04054604410 τραπεζικού λογαριασμού όψεως στην Εθνική Τράπεζα και της αριθ. 2500627 μερίδας του Κοινού Κεφαλαίου στην Τραπέζης της Ελλάδος το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Μετά την ένταξη του τ. ΕΤΕΑΕΠ στον e-ΕΦΚΑ δεν υπήρξε κάποια εξέλιξη στο ζήτημα αυτό.».

3. Στην ανωτέρω έκθεση του Γ.Λ.Κ. διαλαμβάνονται τα ακόλουθα:

«..... Προϋπολογισμός – Απολογισμός...

ΕΥΡΗΜΑ 9 - Μη συμπερίληψη ειδικού λογαριασμού στον Π/Υ

Σύμφωνα με το άρθρο 6 § 1 εδάφια τέταρτο και επόμενα του Ν.1816/1988 (Α' 251), που αφορά στις αμοιβές των δικαστικών υπαλλήλων που εκτελούν χρέη γραμματέα σε διαδικασίες διαιτητικής επίλυσης διαφορών κατά τις διατάξεις του έβδομου βιβλίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, «Η αμοιβή του δικαστικού υπαλλήλου που εκτελεί χρέη γραμματέα περιλαμβάνεται στα έξοδα διεξαγωγής της διαιτησίας και είναι το 15% της αμοιβής του μοναδικού διαιτητή ή επιδιαιτητή. Στο γραμματέα της διαιτησίας καταβάλλεται ποσοστό της παραπάνω αμοιβής ίσο με το σαράντα τοις εκατό (40%) αυτής. Το υπόλοιπο ποσοστό της αμοιβής καταβάλλεται σε ειδικό λογαριασμό του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που συνιστάται με τον παρόντα νόμο και στον οποίο περιέρχονται τα καταβαλλόμενα στο Ταμείο Αρωγής ποσοστά από τις αμοιβές των γραμματέων διαιτησιών. Τα κεφάλαια του ειδικού αυτού λογαριασμού διατίθενται για τους ακόλουθους σκοπούς: α) Για την παροχή έκτακτης χρηματικής ενίσχυσης σε δικαστικούς υπαλλήλους ή στις οικογένειές τους, σε περίπτωση θανάτου ή για την αντιμετώπιση δαπανών ασθένειας ή ατυχήματος αυτών ή των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς τους, εφ' όσον οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτονται από το Δημόσιο ή από οποιονδήποτε φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης β) Για την ίδρυση και

λειτουργία εντευκτηρίων, κατασκηνώσεων και παιδικών σταθμών των δικαστικών υπαλλήλων». Οι προϋποθέσεις χορήγησης των παροχών των ανωτέρω διατάξεων καθορίστηκαν με την ΚΥΑ 93128/05.12.1996 (Β' 118), εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 35 § 1 του Ν.2145/1993 (Α' 88). Σύμφωνα με το άρθρο μόνο § 7 της εν λόγω ΚΥΑ, «Η καταβολή των χρηματικών ενισχύσεων, δαπανών και χρηματοδοτήσεων ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Αρωγής, γίνεται από την οικονομική διεύθυνση του Ταμείου στα πλαίσια διαχείρισης του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 6 του Ν.1816/1988». Σύμφωνα με το άρθρο 16 § 1 του Ν.2676/1999 (Α' 1), «Από την ημερομηνία σύστασης του ΤΕΑΔΥ, τα αναφερόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου Ταμεία Αρωγής (σημ.: στα οποία περιλαμβάνεται και το Ταμείο Αρωγής των υπαλλήλων του Υπουργείου Δικαιοσύνης) καταργούνται και το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας τους περιέρχεται αυτοδικαίως στο Ταμείο, ως καθολικό διάδοχο [...]». Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 § 1 περ. Γ' στοιχείο γ' του ίδιου νόμου, μεταξύ των πόρων του ΤΕΑΔΥ περιλαμβάνεται «κάθε άλλο υφιστάμενο έσοδο υπέρ των καταργούμενων Ταμείων», ενώ, κατά την § 3 του ίδιου νόμου, «Για τους ασφαλισμένους του εδαφίου Α της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου (σημ.: δηλαδή για τους ασφαλισμένους μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992) τα έσοδα που προέρχονται από παροχές μέσω ειδικών λογαριασμών εκτός του κρατικού προϋπολογισμού (...) περιέρχονται στο ΤΕΑΔΥ και τηρούνται σε ειδικούς λογαριασμούς αυτού, κατά φορέα προέλευσης εσόδου.». Σύμφωνα με το άρθρο 36 § 1 περ. γ' του Ν.4052/2012 (Α' 41), ιδρυτικού νόμου του ΕΤΕΑ, μεταξύ των Ταμείων που περιήλθαν σε αυτό περιλαμβάνεται και το ΤΕΑΔΥ. Επίσης, κατά το άρθρο 38 § 2 του ίδιου νόμου, μεταξύ των πόρων του ΕΤΕΑ περιλαμβάνονται «τα έσοδα από τις προβλεπόμενες εισφορές υπέρ των ταμείων - τομέων και κλάδων που εντάσσονται στο ΕΤΕΑ, οι πρόσοδοι περιουσίας, καθώς και η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών αυτών και κάθε άλλο έσοδο και πόρος που προβλέπεται στην οικεία νομοθεσία ή άλλες γενικές διατάξεις νόμων». Από τις ανωτέρω διατάξεις δεν συνάγεται με ασφάλεια η θεσμική τύχη του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 6 του Ν.1816/1988 κατά τα διαδοχικά στάδια καταργήσεων και συγχωνεύσεων του Ταμείου Αρωγής των υπαλλήλων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, εντός του οποίου είχε ιδρυθεί και λειτουργήσει. Τόσο

κατά την κατάργηση του Ταμείου Αρωγής και την ενσωμάτωσή του στο ΤΕΑΔΥ, όσο και κατά την ένταξη του τελευταίου στο ΕΤΕΑ, δεν γίνεται ρητή μνεία στο συγκεκριμένο λογαριασμό, ώστε να προκύπτει με βεβαιότητα αν αυτός ακολούθησε, ως στερούμενος νομικής προσωπικότητας, την πορεία του μητρικού Ταμείου. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ο φορέας ασκεί δικαιώματα διαχειριστή των περιουσιακών στοιχείων του ως άνω ειδικού λογαριασμού, ειδικότερα ενός λογαριασμού όψεως στην Εθνική Τράπεζα, με υπόλοιπο την 31.12.2015 ύψους 290.418,12€, και της υπ' αριθμ. 2500627 μερίδας στο Κοινό Κεφάλαιο της Τραπεζής της Ελλάδος, με τρέχουσα αξία την 31.12.2015 ύψους 92.734,22 €. Τα έσοδα και έξοδα που απορρέουν από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία (π.χ. τόκοι, πρόσοδοι, φόροι) δεν αποτυπώνονται στον Π/Υ έτους 2015, ούτε, όπως διαπιστώθηκε, και στους προηγούμενους Π/Υ του φορέα. Αυτά αποτυπώθηκαν το πρώτον στον Π/Υ έτους 2016, που εγκρίθηκε στην υπ' αριθμ. 137/10.11.2015 συνεδρίαση του ΔΣ και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. Φ.ΕΤΕΑ/54211/2088/18.12.2015 (ΑΔΑ: 6ΛΘ0465Θ1Ω-4Ε9) απόφαση του εποπτεύοντα Υπουργού. Στην τελευταία αυτή απόφαση αναγράφεται το εξής: «Επισημαίνεται ότι ο προϋπολογισμός του Ειδικού Λογαριασμού του Ν.1816/1988 δεν εγκρίνεται δεδομένου ότι δεν προβλέπεται από κάποια διάταξη του νόμου συστάσεως του ΕΤΕΑ (Ν.4052/2012).». Από την εξέταση της κίνησης του λογαριασμού όψεως κατά το έτος 2015, προκύπτει σύνολο χρεώσεων 483.320,66 € και πιστώσεων 540.791,02 €, εκ των οποίων ποσό 482.900 € φέρεται να αφορά σε παροδικές μεταφορές σε έτερους τραπεζικούς λογαριασμούς του φορέα, ενδεχομένως για προσωρινή κάλυψη ταμειακών αναγκών. Από την εξέταση της κίνησης της μερίδας του Κοινού Κεφαλαίου, προκύπτει συνολική πίστωση 1.999,12 €, που αφορά σε κατανομή προσόδων. Λόγω της μη ενσωμάτωσης του ειδικού λογαριασμού στον Π/Υ του φορέα, τα ανωτέρω ποσά δεν έχουν αποτυπωθεί δημοσιονομικά και λογιστικά. Η μη ενσωμάτωση συνιστά παρέκκλιση αφενός από τις διατάξεις του άρθρου 49 § 2 του Ν.4270/2014 (Α' 143), που θεμελιώνει τις αρχές της ενότητας και της καθολικότητας του Π/Υ και εφαρμόζεται και στα ΝΠΔΔ κατά ρητή παραπομπή του άρθρου 62 του ίδιου νόμου, αφετέρου από τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.3697/2008 (Α' 194), δυνάμει του οποίου καταργήθηκαν όλοι οι εκτός Π/Υ ειδικοί λογαριασμοί, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, που μνημονεύονται στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου και τις κατ'

εξουσιοδότησή του εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται ο προκείμενος ειδικός λογαριασμός. Εξάλλου, η μη ασφαλής συναγωγή της θεσμικής τύχης του λογαριασμού αυτού κατά τα διαδοχικά στάδια αναδιάρθρωσης που προηγήθηκαν της σύστασης του ΕΤΕΑ, η οποία περιγράφηκε ήδη ανωτέρω, δεν αναιρεί την υφιστάμενη διαχειριστική παθογένεια, δεδομένου ότι, αν μιν ο ειδικός λογαριασμός περιήλθε όντως στο ΕΤΕΑ, η συναλλακτική του δραστηριότητα πρέπει να αποτυπώνεται προϋπολογιστικά και απολογιστικά στα δημοσιονομικά στοιχεία και λογιστικά βιβλία του τελευταίου, αν απεναντίας δεν εντάχθηκε ποτέ στο ΕΤΕΑ, πρέπει αφενός να απαλειφθεί από τα περιουσιακά του στοιχεία και αφετέρου να ρυθμιστεί το ζήτημα της ευθύνης διαχείρισής του και της αρμοδιότητας επιτέλεσης του νομοθετημένου σκοπού του.

ΣΥΣΤΑΣΗ 1: Συστήνεται στο εποπτεύον Υπουργείο να μεριμνήσει για την αποσαφήνιση της υφιστάμενης νομικής και διαχειριστικής κατάστασης του ειδικού λογαριασμού του Ν.1816/1988....

ΣΥΣΤΑΣΗ 2: Συστήνεται στο φορέα, σε περίπτωση επιβεβαίωσης κατά τη σύσταση 1 της ιδιότητάς του ως κυρίου και διαχειριστή του ειδικού λογαριασμού, να ενσωματώσει τα έσοδα και έξοδά του στον Π/Υ έτους 2017, στο δε εποπτεύον Υπουργείο να εγκρίνει τη σχετική ενσωμάτωση. ...».

Νομοθετικό Πλαίσιο

4. Στις διατάξεις των παραγράφων 3-7 του άρθρου 871Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (εφεξής Κ.Πολ.Δ.), το οποίο προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν. 2331/1995 (Α'173), προβλέπεται ο ορισμός δικαστικών λειτουργών ως διαιτητών ή επιδιαιτητών και στο άρθρο 882Α του Κ.Πολ.Δ., το οποίο προστέθηκε με την παράγραφο 5 του ίδιου ως άνω άρθρου 17 του ν. 2331/1995, ορίζονται οι αμοιβές των δικαστικών λειτουργών που διορίζονται ως διαιτητές ή επιδιαιτητές και ότι ποσοστό της αμοιβής τους καταβάλλεται σε ειδικό λογαριασμό.

5. Στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1, 2 και 12 του ν. 1816/1988 «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη διαιτησία και άλλες διατάξεις» (Α' 251), όπως η περίπτωση β) της παρ. 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 35 του ν. 2145/1993 (Α' 88), τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 1, όπως ισχύουν,

αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση α της παραγράφου 6 του άρθρου 17 του ν. 2331/1995 (Α' 173), η δε παράγραφος 2 τροποποιήθηκε και η παράγραφος 12 προστέθηκε (όπως και οι παράγραφοι 3-11) με το άρθρο 74 του ν. 4916/2022 (Α' 65) , ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 6

1. Αν μοναδικός διαιτητής - επιδιαιτητής είναι δικαστικός λειτουργός ως γραμματέας προσλαμβάνεται δικαστικός υπάλληλος. Σε περίπτωση διεθνούς διαιτησίας ως γραμματέας μπορεί να προσληφθεί άλλο πρόσωπο αν η σύνθεση της διαιτησίας επιβάλλει ειδικές γνώσεις. Σε κάθε περίπτωση κατά την οποία για καθήκοντα γραμματέως προσλαμβάνεται δικαστικός υπάλληλος, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 871Α παρ. 3 έως 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η αμοιβή του δικαστικού υπαλλήλου που εκτελεί χρέη γραμματέα περιλαμβάνεται στα έξοδα διεξαγωγής της διαιτησίας και είναι το 15% της αμοιβής του μοναδικού διαιτητή ή του επιδιαιτητή. Στον γραμματέα της διαιτησίας καταβάλλεται ποσοστό της παραπάνω αμοιβής ίσο με το σαράντα τοις εκατό (40%) αυτής. Το υπόλοιπο ποσοστό της αμοιβής καταβάλλεται σε ειδικό λογαριασμό του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, που συνιστάται με τον παρόντα νόμο και στον οποίο περιέρχονται τα καταβαλλόμενα στο Ταμείο Αρωγής ποσοστά από τις αμοιβές των γραμματέων διαιτησιών. Τα κεφάλαια του ειδικού αυτού λογαριασμού διατίθενται για τους ακόλουθους σκοπούς:

α) Για την παροχή έκτακτης χρηματικής ενίσχυσης σε δικαστικούς υπαλλήλους ή στις οικογένειές τους, σε περίπτωση θανάτου ή για την αντιμετώπιση δαπανών ασθένειας ή ατυχήματος αυτών ή των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς τους, εφόσον οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτονται από το Δημόσιο ή από οποιονδήποτε φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης.

β) Για την ίδρυση και λειτουργία εντευκτηρίων, κατασκηνώσεων και παιδικών σταθμών των δικαστικών υπαλλήλων. Η διαχείριση του ειδικού αυτού λογαριασμού ασκείται από το εκάστοτε διοικητικό συμβούλιο του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης.

2. Το άρθρο 871Α, εκτός από τις παρ. 1, 2 και 8, οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 882Α ΚΠολΔ, καθώς και η παρ. 1 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και όταν, σε εθνικές και διεθνείς διαιτησίες, καθώς και σε διαιτησίες που διέπονται από ειδικές διατάξεις, διαιτητής ή επιδιαιτητής ορίζεται σύμφωνα με την

ισχύουσα νομοθεσία, λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)... .

12. Το παρόν άρθρο κατισχύει κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, κάθε όρου ή ρήτρας σύμβασης και κάθε κανόνα διεξαγωγής διαιτησιών από εθνικά ή διεθνή κέντρα διαιτησίας».

6. Στις διατάξεις του άρθρου 35 παρ. 2 του ν. 2145/1993 «Ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεως ποινών, επιταχύνσεως και εκσυγχρονισμού των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης και άλλων θεμάτων» (Α` 88), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 35

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζεται η διαδικασία και οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τη χορήγηση των παροχών της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1816/1988 και ασκείται εν γένει η διαχείριση του αντίστοιχου ειδικού λογαριασμού».

7. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης, εκδόθηκε η με αριθμό 93128/05-12-1996 (Β`118/26.02.1997) κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης «Ρύθμιση διαδικασιών και προϋποθέσεων για τη χορήγηση των παροχών του άρ. 6 του ν. 1816/1988», με την οποία ορίσθηκαν οι διαδικασίες και προϋποθέσεις για τη χορήγηση των παροχών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 περ. α` και β` του ν. 1816/1988, ως ακολούθως:

1) Οι παροχές που προβλέπονται από τις πιο πάνω διατάξεις ενεργούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης. 2).. 3) Οι δικαιούχοι με την αίτηση υποβάλουν και τα εξής δικαιολογητικά: Α` Για την περίπτωση θανάτου: ... Β` Για την περίπτωση ατυχήματος. ... Γ` Για την περίπτωση ασθένειας... 4).... 7) Η καταβολή των χρηματικών ενισχύσεων, δαπανών και χρηματοδοτήσεων ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Αρωγής, γίνεται από την οικονομική διεύθυνση του Ταμείου στα πλαίσια διαχείρισης του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 6 του Ν. 1816/1988. Ανάλογα με την περίπτωση, το σχετικό ένταλμα πληρωμής υπογράφεται από το Διευθυντή του Ταμείου, θεωρείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και εκδίδεται επιταγή Τράπεζας σε διαταγή του δικαιούχου. Προκειμένου για χρηματοδότηση λειτουργίας παιδικών σταθμών και κατασκηνώσεων η επιταγή εκδίδεται σε

διαταγή ... Τις επιταγές υπογράφει ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Αρωγής ή εξουσιοδοτημένο από το Διοικητικό Συμβούλιο μέλος του. ...».

8. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 2 παρ. 1 και 2 και του άρθρου 3 του ν. 3697/2008 «Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των δημοσίων δαπανών, μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» (Α` 194) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 1 Ειδικοί Λογαριασμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως Ειδικοί Λογαριασμοί νοούνται:

α. Οι λογαριασμοί που λειτουργούν με νομική και διαχειριστική αυτοτέλεια, τροφοδοτούνται από το προϊόν κοινωνικών πόρων, έχουν συσταθεί με ειδικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και δια των οποίων καταβάλλονται παροχές σε υπαλλήλους ή εξυπηρετούνται άλλοι ειδικοί σκοποί.

β. Οι επιτροπές και όλες οι διοικητικές διαδικασίες, διοικητικά σχήματα και μορφώματα διοικητικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των προσώπων δημοσίου δικαίου, μέσω των οποίων διατίθενται κοινωνικοί πόροι σε υπαλλήλους ή σε άλλους ειδικούς σκοπούς.

Άρθρο 2 Κατάργηση Ειδικών Λογαριασμών

1. Εντός διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργούνται όλοι οι Ειδικοί Λογαριασμοί του άρθρου 1 του νόμου αυτού, που λειτουργούν σε Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ. και τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

2. Με τη δημοσίευση του νόμου αυτού καταργούνται όλοι οι υφιστάμενοι ανενεργοί Ειδικοί Λογαριασμοί.».

Άρθρο 3 Εξαιρέσεις

1. Από τις διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, εξαιρούνται:

α. Οι λογαριασμοί του Δημοσίου, οι οποίοι αφορούν χρηματοδότηση έργων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή προβλέπονται από κανόνες Κοινοτικού Δικαίου και δεν καταβάλλουν επιδόματα και παροχές σε υπαλλήλους ή έχουν συσταθεί σε εκτέλεση Διεθνών Συμβάσεων ή Συμφωνιών.

β. Οι λογαριασμοί που εξυπηρετούν αποκλειστικά κονδύλια έρευνας.

γ. Οι λογαριασμοί, οι οποίοι χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τις συνδρομές των δικαιούχων τους.

δ. Οι λογαριασμοί των οποίων οι πόροι αξιοποιούνται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων αποκατάστασης, αναβάθμισης και προστασίας του περιβάλλοντος...

2. Η υπαγωγή στις εξαιρέσεις των περιπτώσεων α', β, γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, εκδιδόμενη εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού».

9. Στις διατάξεις των άρθρων 14, 15 παρ.1, 16 παρ. 1 και 17 παρ. 1 και 3 του ν. 2676/1999 «Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Α' 1/05.01.1999) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 14 Σύσταση Τ.Ε.Α.Δ.Υ.-Σκοπός

Συνιστάται, από την 1η του τρίτου της δημοσίευσης του παρόντος νόμου μηνός, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Ε.Α.Δ.Υ.). Το Ταμείο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων....

Σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή επικουρικής σύνταξης στο κατά το επόμενο άρθρο αναφερόμενα πρόσωπα, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους με τους όρους και προϋποθέσεις συνταξιοδότησης τους από το Δημόσιο ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης.

Άρθρο 15 Ασφαλιζόμενα Πρόσωπα στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ.

1. Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια :

α. Τα πρόσωπα που ασφαλίζονται στα Ταμεία Αρωγής Υπαλλήλων :

Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, Υπουργείων Βιομηχανίας, Γεωργίας, Δικαιοσύνης ,...β...

γ. Οι διορισθέντες από 1ης Ιανουαρίου 1993 και εφεξής διοριζόμενοι τακτικοί υπάλληλοι των Υπουργείων ως και οι τακτικοί υπάλληλοι, των αυτοτελών δημόσιων υπηρεσιών και των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, που ασφαλίζονται στο Δημόσιο για κύρια σύνταξη, εφόσον δεν έχουν άλλη επικουρική ασφάλιση, πλην του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων.δ..ε..στ..

Άρθρο 16 Καταργούμενα Ταμεία Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων

1. Από την ημερομηνία σύστασης του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. τα αναφερόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου Ταμεία Αρωγής, καταργούνται και το

σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας τους περιέρχεται αυτοδικαίως στο Ταμείο, ως καθολικό διάδοχο, χωρίς καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων προσώπων.

Άρθρο 17 Πόροι

1. Πόροι του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. είναι : Α. Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992. ... Β. Για τους ασφαλισμένους από 1ης Ιανουαρίου 1993 και εφεξής: ... Γ. α. Οι δωρεές, τα κληροδοτήματα και τα έσοδα που προέρχονται από κάθε άλλη νόμιμη αιτία. β... γ. Κάθε άλλο υφιστάμενο έσοδο υπέρ των καταργούμενων Ταμείων περιέρχεται στο συνιστώμενο Ταμείο... .

3. Για τους ασφαλισμένους του εδαφίου Α της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου τα έσοδα που προέρχονται από παροχές μέσω ειδικών λογαριασμών εκτός του κρατικού προϋπολογισμού, πέραν της καθοριζόμενης κρατήσεως από την περίπτωση δ' του εδαφίου Α της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, περιέρχονται στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ. και τηρούνται σε ειδικούς λογαριασμούς αυτού, κατά φορέα προέλευσης εσόδου. Τα ποσά κάθε λογαριασμού που προκύπτουν σύμφωνα με τα ανωτέρω χορηγούνται για την αύξηση της μηνιαίας σύνταξής τους πέραν της καθοριζόμενης κάθε φορά από την παρ. 1 του εδαφίου α' του άρθρου 19 του παρόντος, στους συνταξιούχους των φορέων από τους οποίους προέρχονται τα επιπλέον έσοδα, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου, ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα κάθε ειδικού λογαριασμού...».

10. Στις διατάξεις των άρθρων 35 παρ.1-3, 36 παρ. 1, 37 παρ. 1 και 2, 38 παρ. 2, 43 παρ. 1, 45 παρ. 2 και 8 και 45Α παρ. 6 του ν. 4052/2012 «Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας» και άλλες διατάξεις» (Α' 41), όπως η παράγραφος 2 του άρθρου 35 αντικαταστάθηκε και η παράγραφος 3 του

ίδιου άρθρου προστέθηκε με το άρθρο 74 του ν. 4387/2016 (Α' 85), οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 37 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 76 του ν. 4387/2016, το άρθρο 38 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 77 του ν. 4387/2016, η παράγραφος 8 του άρθρου 45 προστέθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 35 του ν. 4111/2013 (Α' 18) και το άρθρο 45Α προστέθηκε με το άρθρο 82 του ν. 4387/2016, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 35 Σύσταση – Σκοπός

1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία *Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.)*, αποκαλούμενο στο εξής «ΕΤΕΑ». το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης... Έναρξη λειτουργίας του ορίζεται η 1η Ιουλίου 2012.

2. Σκοπός του είναι: α. η παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους δικαιούχους ασφαλισμένους και β. η καταβολή εφάπαξ παροχών στους δικαιούχους ασφαλισμένους.

3. α. Το Ε.Τ.Ε.Α. μετονομάζεται σε «Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών» αποκαλούμενο εφεξής «Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.». Το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. συγκροτούν δύο (2) κλάδοι, οι οποίοι λειτουργούν με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια: α) κλάδος επικουρικής ασφάλισης και β) κλάδος εφάπαξ παροχών, στους οποίους παρακολουθούνται αυτοτελώς οι εισφορές κάθε κλάδου.

β. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται «Ε.Τ.Ε.Α.» νοείται εφεξής «Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π...».

Άρθρο 36 Ένταξη

1. Στο ΕΤΕΑ εντάσσονται από την έναρξη λειτουργίας του: α) ... γ) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΕΑΔΥ) και οι τομείς αυτού «ΤΕΑΠΟΚΑ» και «ΤΑΔΚΥ», δ)...

Άρθρο 37 Ασφαλιστέα πρόσωπα

1. Στην ασφάλιση του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. υπάγονται υποχρεωτικά:

α. Οι ήδη ασφαλισμένοι των ταμείων, κλάδων και τομέων επικουρικής ασφάλισης που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α. (νυν Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.). β...

2. Στην ασφάλιση του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. υπάγονται προαιρετικά:

α. Οι ήδη προαιρετικά ασφαλισμένοι των ταμείων, κλάδων και τομέων επικουρικής ασφάλισης που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α. (νυν Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.).
β)...

Άρθρο 38

Πόροι είναι: 1...2. Τα έσοδα από τις προβλεπόμενες εισφορές υπέρ των ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., ... και κάθε άλλο έσοδο και πόρος που προβλέπεται στην οικεία νομοθεσία ή άλλες διατάξεις νόμων. [Σημ.: Στην εν λόγω παράγραφο 2, στην αρχική μορφή της, οριζόταν ότι: «(Πόροι είναι: 1. ...) 2. Τα έσοδα από τις προβλεπόμενες εισφορές υπέρ των ταμείων - τομέων και κλάδων που εντάσσονται στο ΕΤΕΑ, οι πρόσοδοι περιουσίας, καθώς και η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών αυτών και κάθε άλλο έσοδο και πόρος που προβλέπεται στην οικεία νομοθεσία ή άλλες γενικές διατάξεις νόμων.»]

Άρθρο 43 Διοικητικό Συμβούλιο

1. Το Ταμείο διοικείται από τον Διοικητή και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 45 Οικονομική οργάνωση

2. Το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού, καθώς και η ακίνητη και κινητή περιουσία των εντασσόμενων ταμείων και κλάδων απογράφεται από τις διοικήσεις αυτών κατά την ημερομηνία κατάργησής τους, περιέρχεται αυτοδικαίως στο ΕΤΕΑ, το οποίο υπεισέρχεται στα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις των αντίστοιχων εντασσόμενων ταμείων - τομέων και κλάδων.

8. Οι πόροι που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις υπέρ των εντασσόμενων Ταμείων - Τομέων και Κλάδων, το σύνολο του προερχόμενου εξ αυτών ενεργητικού και παθητικού, καθώς επίσης η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, περιέρχονται από την ημερομηνία της ένταξης στο ΕΤΕΑ, ως καθολικό διάδοχο αυτών, χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλου προσώπου.

Άρθρο 45Α

6. Οι πόροι που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις υπέρ των εντασσόμενων ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών Πρόνοιας, το σύνολο του προερχόμενου εξ αυτών ενεργητικού και παθητικού, καθώς επίσης η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, η οποία απογράφεται από τις διοικήσεις τους μέχρι την ημερομηνία κατάργησής τους, περιέρχονται από την

ημερομηνία της ένταξης στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., ως καθολικό διάδοχο αυτών, χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλου προσώπου, το οποίο υπεισέρχεται στα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις των αντίστοιχων εντασσόμενων ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών...».

11. Με τις διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 1, 51Α, 53 παρ. 4, 55 και 56 του ν. 4387/2016, όπως το άρθρο 51Α προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020 (Α' 43) και τα άρθρα 53 και 56 διαμορφώθηκαν με τα άρθρα 2 και 3 του ν. 4670/2020, αντιστοίχως, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 51 Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης -Σύσταση – Σκοπός

1. Συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενο στο εξής «Ε.Φ.Κ.Α.», το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης... Από 1.1.2017, οπότε και αρχίζει η λειτουργία του ως φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης, εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τα άρθρα 53 επ. και ο Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος αυτών....

Άρθρο 51Α

1. Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)» μετονομάζεται από την 1.3.2020 σε «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενος στο εξής «e-Ε.Φ.Κ.Α.». Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)», νοείται ο «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.)».

2. Στον e-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσεται από την 1.3.2020 το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.). Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.) καταργείται και ο e-Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος αυτού. Στον e-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσονται ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης και ο Κλάδος Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με πλήρη οικονομική, λογιστική και περιουσιακή αυτοτέλεια έκαστος. Ο e-Ε.Φ.Κ.Α. έχει ως σκοπό την ασφαλιστική κάλυψη όλων των υπακτέων στην ασφάλιση προσώπων του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., για τους

ασφαλιστικούς κινδύνους που προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία, και τη χορήγηση των παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.

Άρθρο 53

4. Ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του ε-Ε.Φ.Κ.Α. περιλαμβάνει: α)... β).. γ) το πρώην Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Ε.Α.Δ.Υ.) και τους τομείς αυτού «ΤΕΑΠΟΚΑ» και «ΤΑΔΚΥ», δ)...

Άρθρο 55 Ασφαλιστέα πρόσωπα

1. Στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α. υπάγονται υποχρεωτικά:

α. Οι μέχρι την ένταξη ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι και τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών αυτών των εντασσόμενων φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, καθώς και οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του Δημοσίου και τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών αυτών, οι οποίοι καθίστανται αντιστοίχως ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του Ε.Φ.Κ.Α.. β. Όσοι για πρώτη φορά από την κατά τα ανωτέρω ένταξη των φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών αναλαμβάνουν ασφαλιστέα εργασία ή αποκτούν ασφαλιστέα ιδιότητα ...

2. Οι ασφαλισμένοι των ανωτέρω εντασσόμενων φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών, καθώς και του Δημοσίου, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας αυτών, όπως ισχύουν...

Άρθρο 56 Πόροι

1. Πόρους του κλάδου κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών του ε-Ε.Φ.Κ.Α. αποτελούν: α...β. Τα έσοδα από τις προβλεπόμενες εισφορές υπέρ των φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών που εντάσσονται στον ε-Ε.Φ.Κ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 53, οι πρόσοδοι περιουσίας, καθώς και η απόδοση των κεφαλαίων και των αποθεματικών αυτών και κάθε άλλο έσοδο και πόρος που προβλέπεται από διάταξη νόμου. γ...

2. Εισφορές και πάσης φύσεως πόροι που εισπράττονταν από τους εντασσόμενους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς του άρθρου 53 του παρόντος και αποδίδονταν σε τρίτους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς, εξακολουθούν να εισπράττονται από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α. και να αποδίδονται από αυτόν στους δικαιούχους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3. Πόρους του κλάδου επικουρικής ασφάλισης και του κλάδου εφάπαξ παροχών του ε-Ε.Φ.Κ.Α. αποτελούν τα έσοδα από τις προβλεπόμενες

εισφορές υπέρ των αντίστοιχων κλάδων του ταμείου Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., που εντάσσεται στον ε-Ε.Φ.Κ.Α., οι πρόσοδοι περιουσίας, καθώς και η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών αυτών και κάθε άλλο έσοδο και πόρος που προβλέπεται στην οικεία νομοθεσία και στα άρθρα 35 και 77 του ν. 4387/2016 (Α` 85) ή άλλες διατάξεις νόμων.

4. Εισφορές και πάσης φύσεως πόροι που εισπράττονταν από τους εντασσόμενους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς του άρθρου 53 του παρόντος μαζί με τους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. και αποδίδονταν σε τρίτους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς εξακολουθούν να εισπράττονται από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α. και να αποδίδονται από αυτόν στους δικαιούχους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς, σύμφωνα με τα άρθρα 35 και 77 του ν. 4387/2016 και κάθε άλλη σχετική διάταξη.».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

12. Με τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 6 του ν.1816/1988 συστάθηκε ειδικός λογαριασμός του Ταμείου Αρωγής υπαλλήλων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, υπέρ του οποίου καταβάλλεται ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) της αμοιβής δικαστικών υπαλλήλων που εκτελούν χρέη γραμματέα σε υποθέσεις που έχουν υπαχθεί σε διαιτησία. Στον ειδικό αυτό λογαριασμό περιέρχονται τα καταβαλλόμενα στο Ταμείο Αρωγής ποσοστά από τις αμοιβές των γραμματέων διαιτησιών. Περαιτέρω, ορίστηκε ότι τα κεφάλαια του ειδικού αυτού λογαριασμού διατίθενται για τους οριζόμενους στο ίδιο άρθρο σκοπούς, δηλαδή για την παροχή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης σε δικαστικούς υπαλλήλους ή στις οικογένειές τους, σε περίπτωση θανάτου ή για την αντιμετώπιση δαπανών ασθένειας ή ατυχήματος αυτών ή των προστατευόμενων μελών της οικογενείας τους, υπό τις τιθέμενες προϋποθέσεις, και για τη λειτουργία εντευκτηρίων, κατασκηνώσεων και παιδικών σταθμών των δικαστικών υπαλλήλων, καθώς

και ότι η διαχείριση του λογαριασμού ασκείται από το εκάστοτε διοικητικό συμβούλιο του Ταμείου Αρωγής υπαλλήλων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης.

13. Ακολουθώντας, με τις διατάξεις του άρθρου 35 παρ. 2 του ν. 2145/1993 ορίστηκε ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζεται η διαδικασία και οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τη χορήγηση των παροχών της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 1816/1988 και ασκείται εν γένει η διαχείριση του αντίστοιχου ειδικού λογαριασμού. Κατ' εξουσιοδότηση της παραπάνω διάταξης, εκδόθηκε η με αριθμό 93128/26.02.1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης *«Ρύθμιση διαδικασιών και προϋποθέσεων για τη χορήγηση των παροχών του άρθρου 6 του ν. 1816/1988»*, με την οποία, αφού ορίστηκε ότι, οι παροχές που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1816/1988 ενεργούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου Αρωγής υπαλλήλων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθορίστηκαν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης σε περίπτωση θανάτου, ατυχήματος και ασθένειας, καθώς και οι προϋποθέσεις χρηματοδότησης, ίδρυσης και λειτουργίας εντευκτηρίων, κατασκηνώσεων και παιδικών σταθμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 1816/1988 και περαιτέρω ορίστηκε ότι, η καταβολή των χρηματικών ενισχύσεων, δαπανών και χρηματοδοτήσεων, ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Αρωγής, γίνεται από την οικονομική διεύθυνση του Ταμείου στο πλαίσιο διαχείρισης του ανωτέρω ειδικού λογαριασμού.

14. Ήδη, με τις διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 4916/2022, με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1816/1988, που αφορούν τον ορισμό και την αμοιβή λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως διαιτητών και επιδιαιτητών, προστέθηκε, μεταξύ άλλων, και παράγραφος 12, με την οποία ορίστηκε ότι, οι διατάξεις του άρθρου αυτού κατισχύουν κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης.

15. Με τις διατάξεις των άρθρων 1-4 του ν. 3697/2008 ορίστηκαν οι ειδικοί λογαριασμοί που υπάγονται στις ρυθμίσεις του και η κατάργηση, καταρχήν, όλων αυτών, ενώ παρασχέθηκε η δυνατότητα στον Υπουργό Οικονομικών να

εξαιρέσει με κανονιστική απόφασή του ορισμένες είτε κατηγορίες είτε περιπτώσεις ειδικών λογαριασμών. Με την κατάργηση των ως άνω ειδικών λογαριασμών ενσωματώθηκαν στον κρατικό προϋπολογισμό τόσο τα έσοδα, όσο και οι δαπάνες τους. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του μετέπειτα ν. 3697/2008 (βλ. Μέρος Α', τρίτη παράγραφος, σελ. 1-3), με την κατάργηση εξυπηρετείται η αξίωση για πλήρη διαφάνεια στα δημόσια οικονομικά, γιατί οι ειδικοί λογαριασμοί *«εν ονόματι της ευελιξίας ως προς τον τρόπο λειτουργίας τους, με διάφορα κατά καιρούς νομοθετήματα, έχουν προικοδοτηθεί με σημαντικούς κοινωνικούς πόρους που τους διαθέτουν, χωρίς να τηρούν τους γενικούς κανόνες της δημόσιας δοσοληψίας, χωρίς να εντάσσονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό, χωρίς να ελέγχονται από τα θεσμοθετημένα όργανα της Πολιτείας.»*

16. Οι ειδικοί λογαριασμοί, οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3697/2008, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 αυτού, είναι οι λογαριασμοί που λειτουργούν με νομική και διαχειριστική αυτοτέλεια, τροφοδοτούνται από το προϊόν κοινωνικών πόρων, έχουν συσταθεί με ειδικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και δια των οποίων καταβάλλονται παροχές σε υπαλλήλους ή εξυπηρετούνται άλλοι ειδικοί σκοποί (περίπτωση α του άρθρου 1). Οι ως άνω προϋποθέσεις απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά, προκειμένου να υπαχθεί ένας ειδικός λογαριασμός στην ως άνω περίπτωση (Ν.Σ.Κ. 7/2012). Περαιτέρω, κατά διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της ως άνω περίπτωσης, ειδικοί λογαριασμοί θεωρούνται και υπάγονται στο ίδιο ρυθμιστικό πεδίο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση β του ίδιου άρθρου, οι επιτροπές ή άλλες διοικητικές διαδικασίες, διοικητικά σχήματα και μορφώματα διοικητικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον όμως μέσω αυτών διατίθενται κοινωνικοί πόροι σε υπαλλήλους ή σε άλλους ειδικούς σκοπούς (Ν.Σ.Κ. 97/2021).

17. Η έννοια των «κοινωνικών πόρων» δεν δίδεται από το νομοθέτη στον ν. 3697/2008, απαντάται ωστόσο συχνά στη νομοθεσία [βλ. π.χ. τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 περ δ του ν. 3918/2011 (Α' 31), 23 παρ. 1 περ. (ε) του ν. 3905/2010 (Α' 219), 2 παρ. 4 του ν. 3655/2008 (Α' 58), 27 παρ. 22 του ν. 2166/1993 (Α' 137) κ.ά.] και στη νομολογία (πρβλ. ενδ. ΑΠ 378/2010, ΣΤΕ 1282/2006 σκ. 5, 199/1991, 1999/1990, 3781/1989 σκ. 4, ΔΕΑ 5587/2013 σκ.

7, δημοσιευμένες στην ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ) και αναφέρεται σε κρατήσεις, εισφορές και λοιπές επιβαρύνσεις, οι οποίες επιβάλλονται από τον νομοθέτη στις συναλλαγές υπέρ τρίτων και προσομοιάζουν κατά τα κύρια και σημαντικότερα χαρακτηριστικά τους με τους έμμεσους φόρους, διότι επιβάλλονται σε βάρος μιας κατηγορίας υποχρέων, χωρίς να συνδέονται με συγκεκριμένη αντιπαροχή (Ν.Σ.Κ. 97/2021, 213/2014, 7/2012).

18. Για την υπαγωγή στην έννοια των καταργούμενων ως άνω ειδικών λογαριασμών ο νομοθέτης προϋποθέτει και στις δύο περιπτώσεις (α και β του άρθρου 1) την τροφοδοσία των ειδικών λογαριασμών με κοινωνικούς πόρους, δηλαδή τόσο εκείνων που έχουν χαρακτηριστεί στη νομοθεσία ως νομικώς και διαχειριστικώς αυτοτελείς λογαριασμοί, όσο και των κατ' ουσίαν εξομοιούμενων, με αυτούς διοικητικών επιτροπών, μορφωμάτων και διαδικασιών του άρθρου 1 του ν. 3697/2008. Αν δεν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή προφανώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ένας λογαριασμός υπάγεται στην εκ του νόμου αυτού κατάργηση και ενσωμάτωσή του στον κρατικό προϋπολογισμό, συνακολούθως δε να συντρέξει περίπτωση εξαίρεσής του από την καταργητική πρόβλεψη του άρθρου 2 (Ν.Σ.Κ. 97/2021).

19. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, ο ειδικός λογαριασμός που συστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν.1816/1988 δεν εμπίπτει στις διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του ν. 3697/2008, διότι δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 του ν. 3697/2008, οι οποίες απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά προκειμένου ένας λογαριασμός να υπαχθεί στο ρυθμιστικό του πεδίο. Συγκεκριμένα, ο ειδικός λογαριασμός του άρθρου 6 παρ. 1 του ν.1816/1988 δεν τροφοδοτείται από κοινωνικούς πόρους με την έννοια που εκτέθηκε ανωτέρω, ήτοι μέσω της επιβάρυνσης τρίτων και μάλιστα άνευ αντιπαροχής. Τα έσοδα του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 6 παρ. 1 του ν.1816/1988 προέρχονται αποκλειστικά από το προϊόν της εργασίας των δικαστικών υπαλλήλων που εκτελούν χρέη γραμματέων σε διαιτησίες, εφόσον μοναδικός διαιτητής-επιδιαιτητής είναι δικαστικός λειτουργός ή λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, προορίζονται δε για τις προεκτεθείσες κοινωνικής πρόνοιας παροχές προς τον κύκλο των προσώπων στον οποίο και οι διατελούντες, υπό την ανωτέρω προϋπόθεση, γραμματείς διαιτησίας ανήκουν, ήτοι των δικαστικών υπαλλήλων και, περαιτέρω, οι δικαστικοί υπάλληλοι στους οποίους κατά τις παραπάνω διατάξεις ανατίθενται

καθήκοντα γραμματέα διαιτησίας έχουν τη δυνατότητα και προσδοκία να επωφεληθούν από το καταβαλλόμενο στον εν λόγω λογαριασμό μέρος της αμοιβής είτε των ιδίων, είτε και των συναδέλφων τους, εφόσον ήθελε συντρέξει στο πρόσωπο των ιδίων ή μελών της οικογένειάς τους μία από τις οριζόμενες στο νόμο περιπτώσεις. Το γεγονός αυτό καθιστά, άλλωστε, συνταγματικά ανεκτή την παρακράτηση ποσοστού 60% της αμοιβής τους (πρβλ. Ολομ.Α.Π. 2/1997 δημοσιευμένη στην ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

20. Περαιτέρω, εφόσον δεν συντρέχει η προϋπόθεση της τροφοδοσίας του ειδικού λογαριασμού με κοινωνικούς πόρους, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι ο ειδικός λογαριασμός του άρθρου 6 παρ. 1 του ν.1816/1988 υπάγεται στην εκ της διάταξης του άρθρου 2 του ν. 3697/2008 κατάργηση και ενσωμάτωσή του στον προϋπολογισμό του φορέα στον οποίο λειτουργεί, συνακολούθως δε, δεν δύναται να συντρέξει περίπτωση εξαίρεσής του από την καταργητική πρόβλεψη του άρθρου 2 του ν. 3697/2008, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 του ως άνω νόμου.

21. Αποτελεί δε απόδειξη της μη κατάργησης του ειδικού λογαριασμού, η υφιστάμενη ενεργή κατάστασή του στην Εθνική Τράπεζα με την συνεχιζόμενη μέχρι και σήμερα εισροή ποσών που προέρχονται αποκλειστικά από την καταβολή των προαναφερθέντων ποσοστών αμοιβών των δικαστικών υπαλλήλων που εκτελούν χρέη γραμματέων σε διαιτησίες.

22. Επιπροσθέτως, με τις διατάξεις του άρθρου 74 του ν.4916/2022 τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν.1816/1988, κατά το μέρος που αφορούν τον ορισμό και την αμοιβή λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως διαιτητών και επιδιαιτητών (παρ. 2 επ.), ενώ διατηρήθηκαν οι διατάξεις της παραγράφου 1 του ιδίου ως άνω άρθρου, που προβλέπουν τον ως άνω ειδικό λογαριασμό και περαιτέρω ορίστηκε ότι, οι διατάξεις του άρθρου αυτού κατισχύουν κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης (παρ. 12). Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι ο ειδικός λογαριασμός της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν.1816/1988, ο οποίος διατηρήθηκε σε ισχύ με τον πρόσφατο ν. 4619/2022 και μάλιστα με τη ρητή νομοθετική πρόβλεψη της ισχύος του έναντι κάθε αντίθετης διάταξης, εμπίπτει στην καταργητική διάταξη του άρθρου 2 του ν. 3697/2008.

23. Έτι περαιτέρω, προς την απάντηση της μη κατάργησης του ειδικού λογαριασμού και ανεξαρτήτως αυτής που προσήκει στο δεύτερο ερώτημα

κατατείνει και η απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με αριθμό Φ.ΕΤΕΑ/54211/2088/18.12.2015 (ΑΔΑ: 6ΛΘ0465Θ1Ω-4Ε9), στην οποία γίνεται ρητή αναφορά στον ειδικό λογαριασμό. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, εγκρίθηκε ο προϋπολογισμός του Ε.Τ.Ε.Α. έτους 2016, αλλά δεν εγκρίθηκε ο προϋπολογισμός του ειδικού λογαριασμού, διότι δεν προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου συστάσεως του Ε.Τ.Ε.Α. (ν. 4052/2012) (βλ. το ως άνω έγγραφο απόψεων του e-ΕΦΚΑ και την ανωτέρω έκθεση του Γ.Λ.Κ.).

24. Επομένως, ο ειδικός λογαριασμός της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν.1816/1988 είναι σε ισχύ και κατά λογική συνέπεια, ορθώς μέχρι και σήμερα καταβάλλεται σε αυτόν ποσοστό της αμοιβής των δικαστικών υπαλλήλων που εκτελούν χρέη γραμματέων σε διαιτησίες.

25. Περαιτέρω, επί του δευτέρου ερωτήματος για την υφιστάμενη νομική και διαχειριστική κατάσταση του ειδικού λογαριασμού, συνάγονται τα ακόλουθα:

Με το άρθρο 14 του ν. 2676/1999 συστάθηκε ν.π.δ.δ. με την επωνυμία Τ.Ε.Α.Δ.Υ., που τελούσε υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στην ασφάλιση του οποίου υπήχθησαν υποχρεωτικά και αυτοδίκαια, μεταξύ άλλων, και τα πρόσωπα που ασφαλιζόνταν στο Ταμείο Αρωγής υπαλλήλων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ενώ από την ημερομηνία σύστασης του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 15 Ταμεία Αρωγής, μεταξύ αυτών και το Ταμείο Αρωγής υπαλλήλων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καταργήθηκαν, το σύνολο δε του ενεργητικού και του παθητικού της περιουσίας τους περιήλθε αυτοδικαίως στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ., ως καθολικό διάδοχο αυτών, ενώ μεταξύ των πόρων του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. περιελήφθη, μεταξύ άλλων, και κάθε υφιστάμενο έσοδο υπέρ των καταργούμενων Ταμείων, η δε διοίκηση του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. ασκείτο από Διοικητικό Συμβούλιο.

26. Ακολούθησε ο ν. 4052/2012 με τον οποίο συστάθηκε ν.π.δ.δ. με την επωνυμία Ε.Τ.Ε.Α. υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στο οποίο εντάχθηκε, μεταξύ άλλων το Τ.Ε.Α.Δ.Υ., στην ασφάλιση του Ε.Τ.Ε.Α. υπήχθησαν υποχρεωτικά, οι ήδη ασφαλισμένοι των ταμείων, τομέων και κλάδων επικουρικής ασφάλισης που εντάχθηκαν στο Ε.Τ.Ε.Α., στους πόρους του τελευταίου περιελήφθη κάθε έσοδο και πόρος των εντασσόμενων στο Ε.Τ.Ε.Α. ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών,

που προβλέπεται στην οικεία νομοθεσία ή άλλες γενικές διατάξεις νόμου και, τέλος, η διοίκηση του Ε.Τ.Ε.Α. ανατέθηκε στο Διοικητή και στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου. Περαιτέρω, με την παράγραφο 7 του άρθρου 35 του ν.4111/2013 προστέθηκε παράγραφος 8 στο άρθρο 45 του ν. 4052/2012, σύμφωνα με την οποία *«οι πόροι που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις υπέρ των εντασσόμενων Ταμείων - Τομέων και Κλάδων, το σύνολο του προερχόμενου εξ αυτών ενεργητικού και παθητικού, καθώς επίσης η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, περιέρχονται από την ημερομηνία της ένταξης στο ΕΤΕΑ, ως καθολικό διάδοχο αυτών, χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλου προσώπου»*.

27. Στη συνέχεια, με το άρθρο 74 του ν. 4387/2016 προστέθηκε στο άρθρο 35 του ν. 4052/2012 παράγραφος 3 με την οποία το Ε.Τ.Ε.Α. μετονομάστηκε σε Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., ενώ με το άρθρο 82 του ίδιου ως άνω ν. 4387/2016 προστέθηκε στο ν. 4052/2012 άρθρο 45Α, με την παράγραφο 6 του οποίου ορίστηκε ότι *«οι πόροι που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις υπέρ των εντασσόμενων ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών Πρόνοιας, το σύνολο του προερχόμενου εξ αυτών ενεργητικού και παθητικού, καθώς επίσης η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, (...), περιέρχονται από την ημερομηνία της ένταξης στο ΕΤΕΑΕΠ, ως καθολικό διάδοχο αυτών, χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλου προσώπου, το οποίο υπεισέρχεται στα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις των αντίστοιχων εντασσόμενων ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών»*.

28. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του ν. 4387/2016 συστάθηκε ν.π.δ.δ. με την επωνυμία Ε.Φ.Κ.Α. (άρθρο 51), που στην συνέχεια μετονομάστηκε σε e-Ε.Φ.Κ.Α. (άρθρο 51Α), στον οποίο εντάχθηκαν, μεταξύ άλλων, ο κλάδος επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., το οποίο καταργήθηκε και οιοιδήποτε καθολικός διάδοχός του κατέστη ο e-Ε.Φ.Κ.Α., ο οποίος έχει ως σκοπό την ασφαλιστική κάλυψη όλων των υπακτέων στην ασφάλιση προσώπων του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., για τους ασφαλιστικούς κινδύνους που προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία και τη χορήγηση των παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. (άρθρο 51Α παρ. 2), ορίστηκε ότι ο κλάδος επικουρικής ασφάλισης του e-Ε.Φ.Κ.Α. περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το πρώην Τ.Ε.Α.Δ.Υ.

(άρθρο 53 παρ. 4), ότι πόρους του κλάδου επικουρικής ασφάλισης και του κλάδου εφάπαξ παροχών του e-Ε.Φ.Κ.Α. αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα έσοδα από τις εισφορές υπέρ των αντίστοιχων κλάδων του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. και ότι εισφορές που εισπράττονταν από τους κλάδους του άρθρου 53 του ν. 4387/2016, στους οποίους περιλαμβάνεται το πρώην Τ.Ε.Α.Δ.Υ., και αποδίδονταν σε τρίτους φορείς κλάδους και λογαριασμούς, εξακολουθούν να εισπράττονται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. και να αποδίδονται από αυτόν στους δικαιούχους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς (άρθρο 56 παρ.3 και 4).

29. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, κατόπιν των διαδοχικών σταδίων αναδιάρθρωσης του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος της Χώρας και τη σύσταση τελικώς ενιαίου φορέα κοινωνικής ασφάλισης, του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία e-Ε.Φ.Κ.Α., η αρμοδιότητα είσπραξης και απόδοσης του συσταθέντος με το άρθρο 6 παρ.1 του ν.1816/1988 ειδικού λογαριασμού έχει πλέον περιέλθει στον e-Ε.Φ.Κ.Α., στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του οποίου, όπως αναφέρεται στο με αριθμό πρωτ. 780219/30.05.2025 έγγραφο του εν λόγω Φορέα, τηρείται ο με αριθμό 04054604410 τραπεζικός λογαριασμός όψεως στην Εθνική Τράπεζα και η με αριθμό 2500627 μερίδα στο Κοινό Κεφάλαιο της Τραπεζής της Ελλάδος.

30. Διάφορο δε είναι το ζήτημα του καθορισμού της διαδικασίας και των ειδικότερων προϋποθέσεων για τη χορήγηση των παροχών και την άσκηση εν γένει της διαχείρισης του εν λόγω ειδικού λογαριασμού, το οποίο αποτελεί αντικείμενο κανονιστικής ρύθμισης με κοινή υπουργική απόφαση κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 35 του ν.2145/1993.

Απάντηση

31. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα, ως εξής:

α) Επί του πρώτου και τρίτου των υποερωτημάτων

Ο ειδικός λογαριασμός της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν.1816/1988, δεν έχει καταργηθεί και είναι σε ισχύ, συνακόλουθα δε, ορθώς μέχρι και σήμερα καταβάλλεται σε αυτόν ποσοστό της αμοιβής των δικαστικών υπαλλήλων που εκτελούν χρέη γραμματέων σε διαιτησίες.

β) Επί του δευτέρου υποερωτήματος

Κατόπιν των διαδοχικών σταδίων αναδιάρθρωσης του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος της Χώρας και τη σύσταση, τελικώς, ενιαίου φορέα κοινωνικής ασφάλισης, ήτοι του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία e-Ε.Φ.Κ.Α., οι πόροι του εν λόγω ειδικού λογαριασμού εισπράττονται και αποδίδονται σε αυτόν από τον e-Ε.Φ.Κ.Α., κατ' εξουσιοδότηση δε της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 35 του ν. 2145/1993, παρέχεται η δυνατότητα καθορισμού της διαδικασίας και των ειδικότερων προϋποθέσεων για τη χορήγηση των παροχών και την άσκηση εν γένει της διαχείρισης του λογαριασμού αυτού με την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 11.11.2025

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Αναστασία Ζαφειριάδου

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Σπυριδούλα Θωμοπούλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.